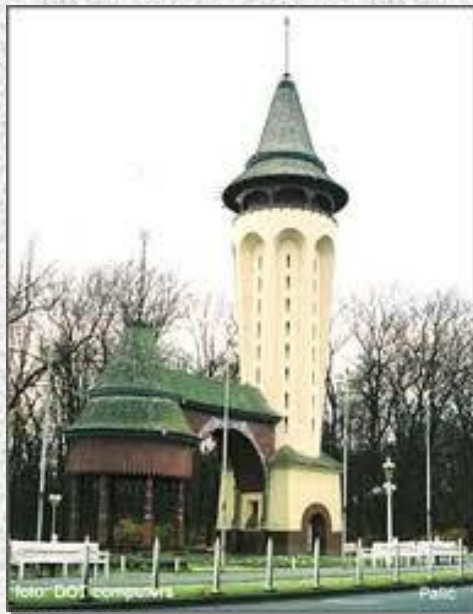

ИЗЛЕТ бр. 18

ПАЛИЋ

15-18. фебруар 2013.

Учесници:

Урошевић Драган
Урошевић Љиљана
Митровић Борица
Лековић Милојковић Биљана
Милојковић Владимир
Урошевић Весна
Полић Раде
Лековић Танасијевић Даница
Танасијевић Бошко
Танасијевић Ирена
Танасијевић Ратибор
Рајшић Славица
Рајшић Љубомир
Тасић Мирјана
Тасић Радивој
Дулетић Мира
Дулетић Бранимир
Желчевић Марија
Станковић Љиљана
Желчевић Бранислава

Желчевић Мире
Пантовић Зорица
Пантовић Драган
Бојанић Гордана
Суботић Војислав
Тауш Мирослава
Тауш Воја
Матијевић Милена
Матијевић Маринко
Мајхснер Грозданка
Меицхснер Сениша
Ристић-Радивојевић Светлана
Радивојевић Светозар
Срдановић Гордана
Срдановић Велимир
Зрилић Анка
Зрилић Милорад
Илић Зорица
Маројевић Светлана

МАЛИ ИЂОШ

Катаи салаш

Главна делатност салаша је организовање школе у природи, као и једнодневних и вишедневних екскурзија за ученике од првог до четвртог разреда основне школе. Поред ових активности салаш је био домаћин и разних семинара, конференција, летњих школа, кампова, итд. Упознавање са домаћим животињама, јахање коња и магараца, возња трактором, израда ручних радова разним техникама, занимљиви квизови, посета пекарском и етно-музеју, језеру, пешачке туре, прикупљање лековитих биљака, богат вечерњи програм, итд.

Пекарски музеј

Пекарски музеј са почетка прошлог века је породично наследство, где заинтересовани могу да се упознају са пекарским занатом и са процесом настајања хлеба. Музеј је реновиран 2004. године када је у пекари све враћено у првобитно стање, сакупљени су сви још постојећи алати и средства овог лепог заната.

Занимљивост пекарског музеја јесте да гости у договору са домаћином могу сами направити – «куртошколач» што је слатки специјалитет.

БАЧКА ТОПОЛА

У срцу војвођанске равнице на чворишту путева који повезују западну и источну Европу налази се Општина Бачка Топола, лоцирана у јужном делу области између Дунава и Тисе, у централном делу некадашње Бач-бодрошке жупаније, односно у средишњем делу садашње Бачке.

Према попису становништва из 2002. године, Општина је имала 38.179 становника вишенационалног састава, настањених у 23 насељена места. Само место Бачка Топола, са 16.154 становника је административни, културни, спортски и привредни центар општине, која захвата површину од 596 км².

На овој територији живе представници 25 народа и народности.

Крај каштел

Градски Музеј се налази у вероватно најстаријој згради у граду, у некадашњем Крај-каштелу. Зграду је дао изградити гроф Пал Крај 1802. године. 1990-их година је сврстана међу споменике посебне вредности, чиме је отпочела и реконструкција зграде. Сам Музеј се налази на спрату, а приземље служи као изложбени и галеријски простор и сала за венчавања.

Коларско – ковачка радионица

Јединствен објекат ове врсте у земљи, радионица у којој су заједно радили колари и ковачи. Коларско – ковачки занат у Бачкој Тополи сеже у ХВИИИ век. Кола која су израђивали бачкотополски мајстори били су омиљена широм јужног обода Панонске низије. Развијени су специфични типови. Ковачи су веома добро владали свим тајнама свога заната. Израђивали су карактеристичне колске окове са посебним шарама. Изложбени материјал је обиман и вредан, другде се не може наћи. Радионица се налази под заштитом државе.

Зобнатица

Налази се на 5 километара од Бачке Тополе, поред главног пута Е-75. Располаже веома разноврсном туристичком понудом: идеално је место за излет, лов, риболов, јахање, па и за културно стваралаштво.. Зобнатица је најстарија ергела коња са покривеним мањезом, јединственим Музејом коњарства и коњичког спорта, Галеријом са сликама на исту тему и хиподромом.

Дворац "Зобнатица"

Дворац породице Терлеи налази се у општини Бачка Топола, на пољопривредно-туристичком комплексу "Зобнатица". Зграду дворца је изградио спахија Ђула Терлеи на свом имању 1882. године.

Поред дворца на имању је изградио низ пратећих објеката (бирошких кућа, економских зграда, штала). Ђула Терлеи се бавио узгајањем коња и пољопривредом, као и већина спахијских породица у Војводини. Дворац је изграђен у духу позног класицизма као спратни репрезентативни објекат.

Зграда је основе крстастог облика, делимично малтерисана, али грађена фасадном опеком. На предњој фасади је истурен централни ризалит, а његов пандан на задњој страни је истурена тераса са кровом ослоњеним на осам снажних стубова. Централни блок је компактне структуре која се у кровним масама завршава четворосливним мансардним кровом. Са бочне стране се налази кула осматрачница са које се види готово цело имање.

Кров на кули је такође четворосливни, који на завршетку има мању пирамиду. Са задње стране, педесетак метара од дворца, на обали језера се налази некада тајни излаз из зграде. Захваљујући добром газдовању ергеле цео комплекс у Зобнатици смештен у пространом парку се одлично одржава. Комплекс је ограђен високом зиданом оградом.

Данас је имање породице Терлеи надалеко познато као Ергела "Зобнатица". У комплексу се налази хотел и ресторан "Јадран". Поред расних коња на имању можете видети и дивље свиње, срндаће, нојеве и паунове. Дворац је проглашен за културно добро.

Музеј коњарства

У самој галерији можете погледати сталну изложбу слика и скулптура везаних за Зобнатицу. Музеј коњарства је јединствен не само по разноврсности изложбеног материјала него и по унутрашњем ентеријеру који је изграђен у облику копита. Стална изложба приказује историју коњарства у Зобнатици, а уз помоћ пехара, диплома и слика можете проpratити успехе Зобнатичких грла почев од 1956. године.

СУБОТИЦА

Кратка историја града

Особен географски положај Суботице - између слива двеју великих река Дунава и Тисе, на граници песка и леса - умногоме је одредио историју града.

Суботица је постала значајније насеље почетком ХИИИ века, када је после татарских похода, преживело становништво са околних имања и села - доведено на стратегијски одабран простор. Узвишење опкољено водом, на коме се данас налази Фрањевачка црква, било је идеално место одакле су се људи равнице могли одупрети освајачима.

Суботица је припадала угарским феудалцима који су по доласку турске војске, средином ХВИ века, избегли у северне крајеве. Тада су Турци напуштenu плодну земљу населили становништвом из јужних крајева Србима и Буњевцима тј Хрватима. Турска је владала овим крајевима 150 година и тек након њеног одласка, мађарско становништво се вратило у ове крајеве. Турску војску је победила војска хабсбуршке монахије потиснувши је дубоко на југ.

Након што је изгубила војни значај, Суботица је почела да се развија као град. Године 1779. Суботица је добила статус Слободног краљевског града који је граду донео већу аутономију и повластице те привукао предузимљиве сељаке, занатлије и трговце из целе средње Европе.

У другој половини ХИХ века, након доласка жељезнице у град, нагло се развила трговина пољопривредним и сточарским производима а индустријализација је стигла крајем ХИХ века. На прекретници векова, Суботица је имала: позориште, гимназију, музичку школу, улице су биле осветљене електричном струјом а већ 1896 у град је стигао трамвај.

По узору на Европу, тих година, граде се: путеви, јавни објекти, најамне и приватне палате, сакрални објекти. Архитектуром града доминира од тада стил сецесије. Три најрепрезентативнија објекта овог стила су: Градска кућа, синагога и палата Рајхл.

Након И Светског рата, Тријанонским споразумом (1920.) Суботица је прикључена Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца која је 1929 постала Краљевина Југославија. Од тада почиње новија историја града. Иначе, Суботица се први пут помиње у писаним документима 1391. као Забатка. Од тада је променила више од 200 назива. Најкарактеристичнија су Szent-Maria, Maria Theresiopolis, Maria Theresienstadt, Szabadka и Суботица.

Доживите Суботицу

Суботица је град изниклао усред простране панонске равнице, на међи посне пешчаре и плодне лесне заравни, између великих водотока Дунава и Тисе. Недавно је прославио својих шест векова памћења. Од тврђаве - како је изгледа почео, израстао је у град са седам капија, отворен и простран, сав полагао у равници, стилем и духом срастао са њом. Имао је среће да постане и остане центар једног дела бачког света, да напредује, да се окити бројним вредним сецесијским грађевинама. Међу њима се лепотом и снагом истиче Градска кућа, ремек дело сецесијске архитектуре и занатске уметности, једно од седам чудесних здања у Србији. Од ње, са Трга слободе, Град се зрачно расплинуо на све стране, у непреглед равнице, све до ораница, пашњака и шума. А око града, некад разасути салаши свуда наоколо, без нарочитог реда и распореда. Данас их је истина остало мало, али су уместо њих изникла ушорена насеља, а успомена на салаше и чарде се чува у сећањима, песмама и све популарнијим угоститељским пакетима који спајају сетну носталгију и савремену потрагу за узбуђењима и нарочитим доживљајима. У непосредној близини Суботице, у складу са целивитим панонским крајоликом, природа је створила а суботичани сачували и уздигли Палић. „Плаво око равнице“, сузу ишчезлог панонског мора, „пољубац Суботице“, огледало лепше стране лица Суботице. Отворена, пространа, широка, доброћудна, многојезична, мултикултурна Суботица вековима дочекује и испраћа, даје и прима, више нуди но што тражи, гости и гостољуби, радује се гостима и радо гостује. Таквом је данас доживљавају, тако је виде и воле њени посетиоци, увек - драги гости.

Трг Слободе (Хитлеров трг, Стаљинов трг...)

Трг Слободе је добио име кад смо се ослободили ове претходне двојице, који су такође имали част да понесу име трга. Пре тога то је био Корпа пиац, Хал тер, Сент Иштван....Своју данашњу физиономију добио је пре једног века, када је изграђена нова Грдаска кућа. Пре тога, цео блок кућа је досезао до иза старе Градске куће.

Градска кућа

Градска кућа, центар и симбол Суботице, подигнута је 1912. године и дело је знаменитих архитеката

Комора и Јакаба. Декоративност европске сецесије, стила прекретнице, овде је обogaћена романтичарском нотом мађарског фолклора кроз шаре стилизованих цветова, цветног накита од керамике и кованог гвожђа. Срце Градске куће чини Велика већница са раскошним витражима. У Градској кући се и данас, као и пре много година, налазе управа града, продавнице, банке. Са Видиковца који се налази на 45м пружа се незабораван поглед на Суботицу и њену околину. Туристи и сви заинтересовани Суботичани могу организовано посетити Градску кућу и видиковац и упознати се са историјатом овог здања и са највише тачке разгледати панораму града и његове околине. Организована посета Градској кући обавља се од уторка до петка у периоду од 10 до 14 сати, а одлазак на видиковац предвиђен је истим данима тачно у 12 часова. Суботом се Велика већница може организовано обићи у периоду од 10 до 12 часова. Одлазак на видиковац се организује ако има минимално петоро заинтересованих особа. Цена улазнице износи 80 динара. Групе полазе из Сувенирнице (тел:520-299).

Православна црква

Црква је подигнута је 1726. на највишем делу некадашњег старог града. Садашњи изглед ове барокне цркве датира из 1910. године, када је подигнут нови торањ и постављен нови иконостас. Црква је посвећена Св. Вазнесењу Господњем.

Синагога

Синагога грађена у стилу мађарске варијанте сецесије свечано је предата 1902. године. Њени творци су били архитекти Марцел Комор и Деже Јакоб, а витраже су израђене у будимпештанској радионици Микше Рота. Архитекти су поред нових уметничких облика применили и нова архитектонска решења (коришћење челичне конструкције и гипса). Унутрашњи пречник куполе је 14 метара и налази се у висини од 21 метара изнад четвороугаоне молитвене сале. Висина објекта износи 40 метара. У унутрашњем простору постављене су клупе за мушкарце са 850 места, а на галерији за жене са 550 места. Синагога је проглашена за споменик културе, и једна је од 10 најугроженијих синагога у свету. Њена реконструкција траје већ неколико деценија.

Палата Ференца Рајхла - Галерија Модерне уметности Ликовни сусрет

Палату је 1904. године. сазидао архитекта Ференц Рајхл за свој дом и архитектонски биро. Скупочени материјали, необична комбинација боја, разиграна форма фасаде, ентеријера и дворишта, изузетан су пример сецесијске архитектуре. Данас се овде налази Галерија модерне уметности Ликовни сусрет.

Железничка станица Суботица

Железничка станица Суботица послује у склопу јавног предузећа Железнице Србије и једна је од најстаријих у Србији. Налази се у самом центру Суботице у улици Ференца Рајхла бб. Зграда Железничке станице Суботица подигнута је у време проласка прве пруге Сегедин-Суботица 1869. год. Нешто касније 1883. године успостављена је Железничка веза и са Новим Садом, а две године касније и са Бајом, даље и са Сентом и Бечејом, Црвенком и Оџацима.

Фонтане

Зелена фонтана (1985.) и Плава фонтана (2001.) кресе строги центар града. Израђене су од Жолнаи керамике, произведене у Печују, као и сва украсна керамика и црепови сецесијских грађевина у граду. Обе фонтане су постале главно одмориште људима и голубовима и оаза свежине у спарним летњим данима

Градска библиотека

Градска библиотека је основана 1890. Необарокна грађевина, коју је пројектовао Ф. Рајхл, саграђена је 1897. године за потребе Националне касине. Препознатљива је по два атланта који на својим леђима носе један од најлепших балкона у граду.

Улица Корзо

Корзо је главна улица настала на старом трговачком путу. Током историје често је мењала име а данашњи назив сугерише да је она омиљено шеталиште Суботичана. Улицу красе палате од неоренесансних преко класицистичких, еклектичких, сецесијских па све до модерних грађевина.

ПАЛИЋ

Палић, место и језеро истог имена, налази се 8 километара северно од Суботице. Језеро је у прошлости било слано са лековитим муљем и водом. Врхунац као бања и монденско летовалиште доживело је на прелазу XIX у XX век. Почетак туризма на Палићу се везује за 1845. годину када је изграђено прво бањско купатило.

Велики парк (1840.) представља јединствени амбијент настао спојем природних вредности и архитектонског наслеђа. Ово наслеђе, уз питорескне палићке виле, чине монументални објекти намењени одмору и уживању. То су Водоторањ, Велика тераса која доживљава своју ренесансу као модерни мултифункционални објекат, Музички павиљон и Женски шtrand - сви свечано отворени 1912. године. Пројектовани су у стилу сецесије односно њене мађарске варијанте. Аутори ових јединствених објеката су архитекти који су у оближњој Суботици пројектовали Градску кућу и синагогу. Суботичанин, Лајош Вермеш, велепоседник, спортски заљубљеник и такмичар, на Палићу је између 1880. и 1914. организовао спортске игре окупљајући стотине ондашњих најбољих спортиста из Средње Европе. У ову сврху су били изграђени бројни спортски објекти. Такмичења су била организована у духу олимпизма, што је било 16 година пре него што су обновљене модерне Олимпијске игре. Палић се дичи својим Зоолошким вртом који се својим концептом, лепотом, уређењем и третманом животиња издваја међу водеће у овом делу Европе као и, сакривену, међу високе борове, камену Летњу позорницу - многим познату као место одржавања Европског филмског фестивала. Данас на Палићу постоје три хотела високе категорије, реновиране луксузне и конфорне виле тзв "Палићког стила", неколико преноћишта као и бројне собе у приватном смештају. Одлични ресторани и кафићи, спортско-рекреативни терени, три уређене плаже, термални базен, бицикличка стаза, шеталишта, динамични културно-забавни и спортски садржаји, као и разноврсне манифестације чине богату понуду Туристичког центра Палић.

Настанак језера

Постоје легенде које кажу да је језеро остатак Панонског мора али да је оно настало од суза пастира Павла који је ту напасао своје стадо.

Језеро је настало у прадавна времена као изданско иако вода језера највећим делом потиче од падавина које су испуњавале удолину. Вода се сливала са околног терена испирајући натријум хлорид и тако је језеро постало слано.

Језеро Палић се у писаним документима први пут помиње 1462. године као Пали (Палу). Први цртеж, односно мапа језера (Палиго Палус) потиче из 1690. године.

Купалиште и Бања Палић

Још се крајем XVIII века знало да језерска вода и муљ имају лековита својства. Градски лекари Суботице су 1837. предложили да се на обали изгради Купатило. Године 1845. поред Купалишне зграде, која се састојала од неколико кабина, изграђена је гостионица, Доња тршчара. То је био темељ будућег Купалишта и Бање.

Осим на лечење (првенствено коштаних и кожних оболења) посетиоци су на Палић долазили и због изузетно богате понуде забаве. Златно доба Купалишта и Бање Палић почиње 1880-их, након отварања пруге Будимпешта-Земун 1883. године и трамвајске линије до Суботице 1897. Број посетилаца купалишта и бање Палић је растао све до почетка II Светског рата.

Палићка шетња

Када је почетком XX века бања Палић обнављана, архитекти нових објеката намењених одмору и уживању - замислили су да у бању Палић ступите кроз свечани улаз, мајсторски изрезбарену капију – Палићки Водоторањ. Шетњу, затим наставите главном алејом Великог парка са чијом садњом се почело давне 1840. Парк се данас простире на 19 хектара и представља јединствени амбијент настао спојем природних вредности и архитектонског наслеђа.

Ово наслеђе, уз споменути Водоторањ, чине монументални објекти намењени одмору и уживању: Велика тераса, Музички павиљон и Женски шtrand. Свечано су отворени 1912. године а пројектовани су у стилу сецесије односно њене мађарске варијанте која је инспирацију пронашла у мађарском фолклору, у сеоским рукотворинама, чипкама и везу. Аутори ових јединствених објеката су архитекти који су у оближњој Суботици пројектовали Градску кућу и синагогу – Марсел Комор и Деже Јакаб.

Пре него што стигнете до Велике терасе, скрените широком алејом десно ка Тениском клубу, који је основан 1878. свега три године након што је овај спорт добио своја писана правила и потражите сакривену у парку, једну од најлепших позорница у земљи. Летња позорница, изграђена од нетесаног камена по пројекту суботичког архитекта Балтазара Дулића и од 1950. године је место одржавања бројних концерата, фестивала и представа. Велика тераса, некадашњи Кур-салон, намерно пројектована тако да се кроз њу мора проћи – никога не оставља рандушним. Била је чувена по својој монументалној балској дворани. Две простране терасе са погледом на језеро ипак су срце овог објекта који се након адаптације поново рађа да би постао велик и модеран конференцијски центар. Лево и десно од терасе налазе се хотел Парк и хотел Језеро (подигнути средином XIX века) а испред њих чувене Плаве вазе. Вазе са ликом воденог бога стигле су на Палић 1910. као поклон власника печујске фабрике керамике «Жолнаи». Овакве вазе некада су красиле и Градски парк у Бечу.

Од Велике терасе, шетњу наставите широком стазом ка језеру. Поред вас ће остати Музички павиљон намењен променадним концертима који се и данас организују ради забаве палићких гостију. На крају шеталишта који од Водоторња, кроз Велику терасу води до језера - налази се Спомен чесма. Да ли је на споменику исклесан лик палићке виле, лепотице рођене из таласа палићког језера – нико не зна за сигурно али се зна да су постављањем ове чесме и свечаним отварањем 15. септембра 1912. окончани радови на обнови бање Палић.

Шетњу наставите палићком променадом, обалом до Женског штранда који је, док су важиле друге друштвене норме, сакривао купачице од знатижељних погледа - данас мами да завирите и погледате овај необичан објекат на води.

Настављајући даље шетњу обалом која данас носи назив Обала Лајоша Вермеша стижете до Вермешових вила саграђених 1893. године: Виле Лузја и Багојвар (Совин град) и споменика Лајошу Вермешу. Аутор споменика постављеног 2004. је суботичка вајарка Вера Почуча Габрић. Вермеш, Суботичанин, велепоседник, мецена, спортски заљубљеник и такмичар је од 1880. до 1914. године на Палићу је, у духу олимпизма, организовао спортске игре окупљајући стотине ондашњих најбољих спортиста из скоро целе Европе. У близини ових објеката некада су се налазила места и терени за спортска такмичења. Ресторан на обали Рибља чарда некада је био гимнастичка сала.

Иако се стиже до краја шеталишта, шетња Палићем се овде не завршава. Предлажемо да се уз језеро вратите до Велике терасе у чијој близини се налази фонтана, рад скулптора Беле Нашица из 1913. године поред које је и Кућица за време, постављена 1914. Од бројних скулптура еминентних вајара постављених у парку издавајају се две бронзане фигуре Бакица које, недалеко од Кућице за време, на клупици, стопљене са околином спокојно седе. Аутор ове занимљиве скулптуре је палићанка, академска вајарка Злата Барањи.

Палић не чине само зграде и споменици, Палић чине и детаљи као што Хамвашева липа, дрво засађено као спомен писцу који је написао књигу Филозофија вина често спомињану на палићким винским фештама.

Ту је и ресторан Мала гостиона, који се на истом месту и са истом функцијом налази још од 1853. године. Овај ресторан се својом традицијом и квалитетом изборио да постане синоним Палића.

Настављајући шетњу стижете до једне од ретких очуваних трамвајских станица. Трамвај је саобраћао на линији Суботица - Палић од 1898. до 1974. године. Прекопута, на углу се налази некадашњи биоскоп Абазиа који је име добио по италијанском називу за Опатију на који је својим духом Палић подсећао.

Одатле улазите у Сплитску алеју, алеју платана и најрепрезентативнијих вила. Прве виле на Палићу изграђене су средином 19. века, што је била мода тога времена а која је захватила и ове крајеве. Виле су грађене за летњи период и грађене су по узор на швајцарске летњиковаце са наглашеним изрезбареним дрвеним тремом. Међу ове виле, сакрила се Галерија Марије Карловић Габрић. Поставку

чини стотињак слика ове палићке сликарке са темом цвећа и Палића.

Шетња Палићем се може завршити у Сплитској алеји али се одатле може кренути у откривање других палићких тајни.

1. Водоторањ	2. Летња позорница	3. Велика тераса
4. Музички павиљон	5. Спомен чесма	6. Женски шtrand
7. Богојвар и Вила Лујза	8. Плаве вазе	9. Пошта
	10. Вила Конен	

Мајкин и Цветни салаш

На ободу насеља Палић, у воћњаку, налази се угоститељски објекат Мајкин салаш. То је стари војвођански салаш где се служе традиционална јела, домаће ракије, аутохтона вина и слуша изворна тамбурашка музика. У лепо уређеном амбијенту гостима се нуде и други садржаји као што је возња кочијама, пецање у рибњаку и друго. Уз ресторан се налази и смештајни објекат Цветни салаш.

МОРАХАЛОМ

Терме Морахалом Мађарска

Морахалом-мали град у Мађарској који се динамично развија, налази се на 20 км од границе са Србијом и има око 5.700 становника. Бања Ержебет-у Морахалому са својих 13 базена, са лечилиштем и веллнесс услугама, инфра и финском сауном, и повољним ценама целе године очекује своје госте. Вода која стиже са дубине од 660 метара топла је 39.5 степени Целзијусових, садржи алкали хлориде и јод и служи за лечење обољења кичме, реуме мишића и лечење гинеколошких проблема. Укупна површина базена достиже 2.200 м². Лековити базени пуне се искључиво лековитом водом без додавања хемикалија. Базене чине привлачним уграђене хидромасаже за рамена и леђа, а поред тога туш и водопади са разним елементима. Бања пружа могућност забаве, уживања и доброг провода за све узрасте, а за добру храну брине чарда која се налази у саставу бањског комплекса.

СЕГЕДИН

Сегедин је град у јужној Мађарској на ушћу реке Морис у Тису. Представља регионални центар југоисточног дела земље. Овај уређени европски град, поплочаних тргова и орнаментисаних грађевина, има више туристичких атракција него многи други градови у региону. Мађарска је позната по највећем коришћењу и гајењу паприке на свету. Стога су прави мађарски специјалитети, које можете окусити у Сегедину, углавном јела која садрже црвену паприку. Ово поврће је у Сегедину заступљено у тој мери да постоји чак и сегединшки Музеј паприке. У другом одељку исте зграде налази се Музеј Пик саламе, чувене саламе из Сегедина. Овај производ који представља други понос града такође је доста заступљен на менијима у Сегедину.

Порекло имена града може се двојако објаснити: сизгет –острво и мађарска реч за угао јер се река Морис под правим углом улива у Тису код Сегедина..

Познат је по свом Универзитету, који је чувен широм света напољу биолошких истраживања.

Срби се први пут у Сегедину спомињу у време отоманске владавине, а највиши успон доживљавају у првој половини XVIII века када је изграђена Српска православна црква у најужем делу града.

Сегедин је познат по великој осунчаности у току године и оријенталном зачину који је овде донет у XVI веку - паприци. Градски специјалитети су Секељи гулаш и Пик салама

Разгледање града уз пратњу водича:- Градска кућа- Széchenyi trg (главни трг)- Клаузал трг

- Заветна црква са гвозденим “ Вратима живота “

- Српска православна црква

СЕНТА

Сента, тиха и мирна варошица на десној обали реке Тисе по првим писаним изворима помињана 1216. године у документима који су везани за име Угарског краља Андрију II. као „Синтарев“ на Тиси.

Други веома важан писани докуменат где се помиње Сента је диплома краља Владислава II. из 1506. године, којом се Сента проглашава за варош – слободни Краљевски град.

Веома важан датум у историјату града Сенте је 11. септембар 1697. године када је хришћанска војска под командом Евгенија Савојског потукла Турску војску предвођену Сулејман пашом.

У уводу књиге „Црква Светог Архангела Михаила у Сенти 1751-2001“ коју сам написао поводом прославе 250. годишњице подизања православне цркве, Матија Бећковић, рођен у Сенти 29. новембра 1939. године и крштен у сенћанској цркви између пише: „Тако се Сента обрела ни на небу ни на земљи, постајући звезда која ме водила оном циљу кога ћу се, ако буде среће, једнога дана домаћи.“

На крају текста, академик Бећковић каже: „А кад сам много доцније у Речнику српског језика прочитао да је сент исто што и родно место, био сам не мало поласкан што се чинило да је град у којем сам рођен родно место свих људи“.

И кад спомињем Сенту као родно место свих људи, морам да истакнем да је у њој рођен Јован Мушкатиновић (1743-1808), сенатор и адвокат у Пешти, који је издао збирку народних пословица; Севастијан Илић (1799-1863), архимандрит манастира Хопово; Стеван Брановачки (1804-1880), председник Матице српске пуних тринаест година; Јован Ђорђевић (1826-1900), оснивач Српског народног позоришта у Новом Саду и позоришта у Београду, министар просвете, и писац текста Химне „Боже правде“, учитељ и духовни покровитељ знаменитог српског писца Стевана Сремца; Јован - Јоца Вујић (1863-1934), великопоседник, народни посланик, почасни члан Матице српске, библиофил, сакупљач и изучаваоц словенске старине, културних тековина Срба у Војводини и духовне баштине Српског народа, један од најплеменитијих дароватеља српске културе; Евгеније – Ђена Брановачки (1841-1882), велики народни добротвор; Владимир Николић (1857-1922), архитекта, израдио планова за подизање Српског патријаршијског двора, Богословског семинара, Српске велике гимназије, Владичанског двора и зграде позоришта Дунђерског у Новом Саду, Владичанског двора у Будимпешти; Блаженопочивши Сава (Вуковић), епископ шумадијски (1930-2001), и тд.

У Сенти су богослужили угледни свештеници Тимотије Бранковић (1797 Кулпин – 1874), отац потоњег патријарха Српског Георгија Бранковића, Александар Николић (1820-1896), Милош Прекајски (1894-1932) и многи други.

У Сенти је једно време живео и академик Стеван Раичковић, који је био заљубљеник реке Тисе али баш код Сенте.

Ако овом импозантном и вредном дивљења и поштовања списку угледних Сенћана додамо имена културних прегаоца данашњих дана, Тања Крагујевић и Александар – Шаца Вујић, и да не набрајам, са поносом истичем: „ни мање вароши, ни више познатих“.

На жалост дуги низ година наши преци нису помињани и није им одавана заслужена пажња и част. О разлозима овога пута не бих.

Када сам 2002., године писао књигу „Стеван Сремац Сенћанин“ поводом постављања оригиналне, из 1906. године потичуће спомен-плоче на родну кућу неумрлог књижевника, знао сам да се за три године приближава јубилеј 150. годишњица рођења најпознатијег Сенћанина.

Ако напоменем да је Стеван Сремац своје литерарне радове потписивао са „Стеван Сремац Сенћанин“ сматрам да родном месту не треба већи комплимент од тога, јер то недвосмислено говори о осећају припадности и љубави према свом родном граду кога је морао рано напустити. Тада ми се родила идеја да се родна кућа Стеван Сремца откупи, адаптира и да се у њој успостави стална изложбена поставка. Ову идеју сам саопштио тадашњем председнику Матице српске господину др. Божидару Ковачеку и господину Миру Вуксановићу, директору Библиотеке Матице српске.

Били су одушевљени идејом и понудили помоћ Матице српске око поставке сталне изложбе.

У исто време, захваљујући интензивном дугогодишњем раду на пољу очувања културе, традиције и вере православног живља у Сенти, те на основу веома добре сарадње и подршке од стране Матице српске, предложено је од стране председника Матице српске да се у Сенти оснује прво Удружење чланова и пријатеља Матице српске. Одлука о оснивању донета је 2005. године.

Уз податак да сам угледајући се на наше претке, поново 2002. године успоставио Школски фонд (оснивач Школског фонда је био парох, Тимотије Бранковић 1859. г.) за помагање добрих, а сиромашних ђака, да у Сенти ради Коло Српских Сестара, те да у Сенти већ двадесетак година веома успешно ради Камерна сцена „Мика Антић“ а да би требала подршка позоришту „Стеван Сремац“, предложио сам тадашњем председнику Општине Сента, г. Атили Јухасу, да се оснује завичајна фондација „Стеван Сремац“.

Спомен-видиковац Сенћанске битке

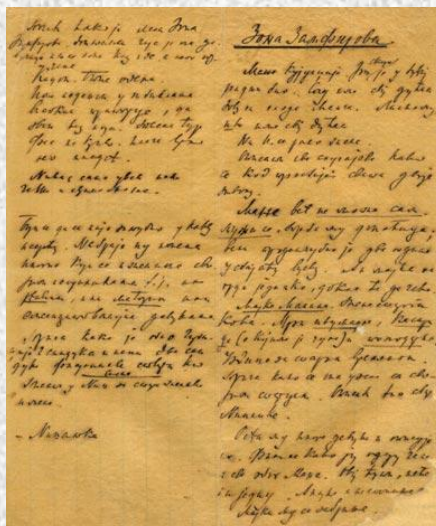

Спомен-видиковац сенћанске битке је отворен 2010. године у склопу торња градске куће у спомен сенћанске битке која се одиграла 1697. године између Османлијског царства и Војске Хабсбуршке Монархије под командом чувеног генерала Еугена Савојског. Османлијску војску предводио је Други Мустафа Султан. Баш ова битка значила је једну од најзначајнијих историјских победа хришћанске Европе над азијским освајачем. Спомен-видиковац сенћанске битке представља вредну туристичку атракцију града и представља први корак у туристичкој промоцији ове у Европским размерама важне битке.

Посетиоци могу да погледају макету која приказује сенћанску битку (димензија 2x2м, са 2000 фигура), и велику детаљну историјску топографску карту која је насликана на зиду, заједно са именима истакнутих хероја. У склопу поменуте поставке изложена је и војна опрема из времена сенћанске битке као и аутентични списи, географске карте и репродукције уметничких слика као и три модерна уметничка сликарска дела. У просторији на самом врху торња, посетиоци могу да се упознају са изгледом Сенте из прошлог века. На горњем нивоу Спомен-видиковца налази се и у потпуности очуван првобитни сатни механизам.

Поглед са терасе Градске куће зауставља дах, са висине од 50 метара посетиоци могу уживати у панорами Сенте оивичену током Тисе која пресеца панонски пејзаж, а велики компаси показују у различитим правцима руже ветрова, удаљеност видиковца од светских метропола и градова-побратима.

Завичајна фондација "СТЕВАН СРЕМАЦ"

Ради очувања и унапређивања српске културне баштине града Сенте, као и успомене на једног од највећих српских писаца и културних прегалаца, те интеграције свих савремених сегмената српске завичајне културе града, чувања и неговања српског језика и традиције локалне српске заједнице, 2005. године је основана Завичајна фондација "Стеван Сремац" у реновираној и обновљеној родној кући великана српске књижевности.

Тиме су створени услови за трајно очување и неговање успомене на књижевника и академика Стевана Сремца, а самим тим и организовање манифестација које служе унапређењу културе српске локалне заједнице, односно презентација истих како у држави, тако и у иностранству.

У оквиру Завичајне фондације отворена је стална изложбена поставка о животу и раду академика Стевана Сремца где се може видети све оно што је он за живота створио и где су га тадашње немирне године водиле.

МОЈО КЛУБ

Отворен 8. марта 1991., убрзо је постао један од најпопуларнијих јазз-блуес-роцк клубова у Средњој Европи. Саграђен је у центру, Сенте, градића који се налази на пола пута између Будимпеште и Београда.

У протеклих 20 година, одржано је преко 1400 концерата, на којима су наступили готово сви ех-уу блуес бендови, а од светских и европских блуес звезда следећи: из С.А.Д.: SUGAR BLUE, BOB MARGOLIN, JOHNNY MARS, RONALD ABRAMS, LARRY GARNER, LEENA CONQUIST, KATIE FARMER, T-BONE FISHER, EB DAVIS, BILLY GIBSON, MARK TORTORICCI, LITTLE G. WEEVIL...fenomenalni band iz L.A.-a IMPERIAL CROWNS...

ФАНТАСТ

Дворац Дунђерски

У близини Бечеја, на путу према Бачкој Тополи, налази се дворац Дунђерски, познат и као Фантаст. Овај дворац градио је велепоседник Богдан Дунђерски у периоду од 1862. до 1943. године и он представља мешавину барокног, романтичарског и нео-класичног стила у архитектури.

Дворац чине четири угаоне куле, две кружне и две купасте, као и торањ, а одликује их стил неоготике, док су свечана сала и два улаза урађена у неокласицистичком стилу. Данас је дворац преуређен у хотел Фантаст. Хотел (дворац) располаже са два апартмана, једном трокреветном и седаманаест двокреветних соба, рестораном од 90 места, кафе баром са 25 места, конференцијском салом чији је капацитет 80 места, свечаним салоном и паркингом.

Дворац је подигао познати војвођански велепоседник Богдан Дунђерски, који је од оца наследио 2600 јутара земље између Србобрана и Бечеја. Кажу да је велелепан дворац поред Бечеја подигао из ината, само да би показао да није пропао. Када је саграђен, дворац “Фантаст” је одсликавао сву моћ и богатство свог власника, који се никада није женио и имао је три велике љубави: жене, коње и вино. Био је један од ретких људи који је успео да оствари своје снове саградивши дворац из маште. Богдан Дунђерски је друговао са чувеним сликаром Урошем Предићем и кад је одлучио да на свом имању подигне капелу Св. Ђорђа, у неовизантијском стилу, Предићу је поверио да ослика иконостас. Највећи војвођански велепоседник је умро 1943. године, а имање је завештао Матици српској.

Изграђен у периоду од 1919. до 1923. и представља мешавину различитих неостилских форми нетипичних за наше просторе. Сам торањ и четири угаоне куле су грађене у стилу неоготике, док су оба улаза урађена у стилу неокласицизма. Дворац је ограђен ниским зидом са двема монументалним капијама од кованог гвожђа.

Ергела спада у ред најпознатијих у овом делу Европе и ту су одгојена најпознатија грла у бившој Југославији. Више од половине целокупног имања је некад заузимала ергела која је бројала око 1400 расних коња. Данас се на имању налази око 80 грла у шест коњушница, а постоји и стаза за тренинг галопера. Организована је школа јахања, а могуће је и изнајмљивање коња туристима. У оквиру комплекса се налази и парк са мноштвом различитих врста дрвећа и уредним стазама за шетњу. Поред хотела, посетиоцима су на располагању тениска игралишта, а ту је и писта за мале авионе.

Дворац је 1983. претворен у хотел. Добио је име по коњу Фантасту, најбољем коњу које је ергела Богдана Дунђерског одгајила.

- . -

Овај материјал формиран је са разичитих сајтова и намењен је само за употребу излетницима наведеним на првој страни. Није за објављивање и штампање у комерцијалне сврхе.